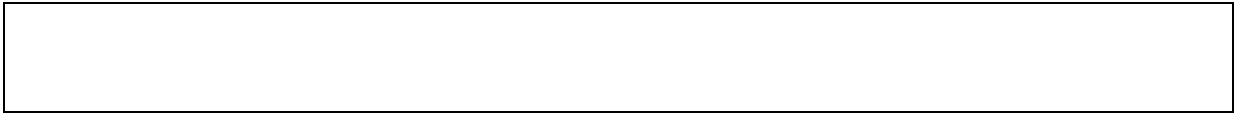

S P R A W O Z D A N I E
z realizacji

Gminnego Programu Wspierania
Rodziny
na lata 2018-2020

w 2018 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 ustanowiony został uchwałą nr XL/440/18 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 26 stycznia 2018 r. Realizacja zadań w powyższym obszarze odbywa się w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Koordynatorem realizacji Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Jego monitorowanie odbywa się poprzez sporządzanie rocznych sprawozdań Prezydenta Miasta Świdnicy, przedkładanych Radzie Miejskiej w Świdnicy, w terminie do 31 marca każdego roku.

Celem głównym Programu jest budowanie skutecznego systemu wsparcia rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Realizacji celu głównego służą zadania obejmujące wsparcie rodziny, zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodziny i niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz wsparcie działalności podmiotów działających na rzecz rodziny. Adresatami działań są rodziny z dziećmi, mieszkające na terenie Świdnicy, w szczególności wykazujące niskie kompetencje w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, rodziny, w których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, rodziny, w których wychowuje się dziecko z niepełnosprawnością oraz ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi.

Program zakłada interdyscyplinarne zaangażowanie różnych instytucji w działania na rzecz świdnickich rodzin, które w ramach własnych kompetencji i umiejętności podejmują działania zwiększające szanse rodziny na zmianę funkcjonowania, podniesienia jej umiejętności w zakresie opieki nad dzieckiem i zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa. Cele szczegółowe ujęte w Programie realizowane są w ramach zadań będących w kompetencjach:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Urzędu Miejskiego w Świdnicy, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodka Interwencji Kryzysowej, przy współpracy z:
 - organizacjami pozarządowymi,
 - placówkami oświatowymi,
 - Komendą Powiatową Policji,
 - Poradnią Leczenia Uzależnienia i Współzależnienia od Alkoholu w Świdnicy,
 - innymi podmiotami, które realizują zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki realizacji zaplanowanych zadań, służących osiągnięciu celów szczegółowych Programu, na podstawie danych pozyskanych od podmiotów realizujących zadania w poszczególnych obszarach.

Cel szczegółowy 1. Wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

1.1. Objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny.

Rodziny, które wychowują małe dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad

środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Pracę na rzecz rodzin w 2018 r. realizowało 7 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 3 w wymiarze ½ etatu) zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali 106 rodzin, w tym:

- w 2018 r. zlecono współpracę z 30 nowymi rodzinami,
- 51 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd,
- 1 rodzina, z 2 dzieci, objęta była wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka,
- w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 187 dzieci,
- w rodzinach objętych asystenturą 31 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, z których:
 - 7 dzieci trafiło do pieczy w 2018 r.,
 - 4 dzieci wróciło do domu rodzinnego,
- na dzień 31 grudnia 2018 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 76 rodzin,
- praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 35 rodzin,
 - do 2 lat – 24 rodziny,
 - do 3 lat – 9 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 38 rodzin,
- 31 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
 - 17 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 14 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
- średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 54 miesiące.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1.2. Podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.

Dla mieszkańców Świdnicy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowanie na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. W 2018 r. zrealizowano 7 edycji programu, które łącznie ukończyło 87 osób. Spotkania odbywały się w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup, w tym:

- 4 edycje część I Budowanie relacji dorosły-dziecko – 54 osoby, w zakresie:
 - wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
 - rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
 - aktywnego, wspierającego słuchania,
 - motywowania dziecka do współdziałania,
 - modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
 - uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,

- wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
- budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
- konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- 2 edycje części II Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi – 26 osób, w zakresie:
 - rywalizacji i zazdrości między dziećmi,
 - kłótni, bójek dzieci i różnych innych trudności,
 - problemów sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
 - wpływu ról na relacje między dziećmi;
- 1 edycja części III dla rodziców i wychowawców nastolatków uwzględniająca problemy wieku dorastania – 7 osób, w zakresie:
 - młodzieńczego buntu,
 - pragnienia akceptacji,
 - potrzeb decydowania o sobie,
 - przedwczesnego zainteresowania seksem,
 - narkotyków,
 - niebezpieczeństwa mediów.

Warsztaty prowadzone były w oparciu o program i standardy Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, przez dwie osoby posiadające certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia I, II i III części programu. Informacja o możliwości udziału w programie przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczana na stronie internetowej Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych zrealizował:

- warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” – 40 uczestników,
- „Spotkania z Rodziną” w ramach terapii pedagogicznej – 156 uczestników, którym łącznie udzielono 273 porady.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Zadanie publiczne miasta pn. „Działania mające na celu wspieranie i promowanie rodziny” Gminy Miasta Świdnicy zleciła w trybie otwartych konkursów ofert Fundacji Małżeństwo Rodzina – 320 osób (160 małżeństw).

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

W celu wspierania rodziców i wychowawców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy i Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizowały:

- Trening Umiejętności Wychowawczych w ramach Programu Korekcyjno-Edukacyjnego – 10 uczestników,
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla sprawców przemocy w rodzinie – 10 osób, w tym 8 kobiet i 2 mężczyzn.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Miejskie przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

- realizowały programy i zajęcia w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, m.in.:

- Kompetentny rodzic,
 - Zasady dobrej komunikacji,
 - Konflikty i ich rozwiązywanie,
 - Relacje rówieśnicze,
 - Trudne relacje z rodzicem po rozwodzie,
 - Areszt jednego z rodziców;
 - realizowały pedagogizację rodziców, poprzez spotkania grupowe, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły:
 - Słowa ranią – czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka,
 - O sztuce towarzyszenia dziecku,
 - Dlaczego warto pozwolić dzieciom być samodzielnym,
 - Jesteś rodzicem i masz małe dzieci?
 - Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci;
 - umożliwiały konsultacje indywidualne w zakresie kompetencji wychowawczych ze specjalistami: psychologiem, pedagogiem, wychowawcami klas, rozmowy mediacyjne;
 - diagnozowały środowiska rodzinne podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania;
 - informowały rodziców, u których zaobserwowano trudności opiekuńczo-wychowawcze, gdzie i w jaki sposób skorzystać ze wsparcia specjalistycznego, pomocy społecznej, zespołów specjalistycznych, o dostępnej literaturze oraz współpracowały w tym zakresie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
 - motywowały rodziców i rodziny do korzystania z poradnictwa i działań edukacyjnych w zakresie kwestii wychowawczych, poprzez informowanie o możliwości udziału w warsztatach dla rodziców, dostępności specjalistycznego poradnictwa na terenie Świdnicy.
- źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

1.3. Tworzenie grup wsparcia, grup samopomocowych dla rodzin przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Jednym z elementów projektu „Akademia Rozwoju”, realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 jest prowadzenie grupy wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. Spotkania odbywały się raz w miesiącu na terenie Powiatu Świdnickiego, w wymiarze 1,5 godz. – 24 osoby.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

1.4. Tworzenie rodzin wspierających.

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc może dotyczyć np. organizowania czasu wolnego dzieciom, wypracowania nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomocy w nauce, wskazówek dotyczących wychowania dzieci, nauki gotowania, sprzątanania, utrzymania higieny osobistej, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. W 2018 r. nie wnioskowano o przydzielenie rodziny wspierającej i zadanie nie było realizowane w Gminie Miasto Świdnica.

1.5. Organizowanie miejsc opieki i wychowania dla dzieci i młodzieży.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy zadanie pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z programem socjoterapeutycznym”, z przeznaczeniem dla 150 dzieci i młodzieży, realizowały 3 organizacje pozarządowe, w ramach placówek:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego, dla 60 uczestników,
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników.

W 2018 r. w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy funkcjonowały 2 placówki wsparcia dziennego:

- dla Osiedla Zawiszów z siedzibą w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Świdnicy, przy ul. Galla Anonima 1, z przeznaczeniem dla 15 uczestników – placówka zakończyła działalność w dniu 1 września 2018 r.,
- dla Osiedla Zarzeczce z siedzibą w budynku Szkoły Podstawowej nr 6, w budynku B przy ul. Jodłowej 21, z przeznaczeniem dla 30 uczestników.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin.

2.1. Bieżąca analiza sytuacji rodzin pozostających w rozeznaniu MOPS.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie sytuacji rodzin – podopiecznych Ośrodka:

- w zakresie sytuacji zdrowotnej dzieci obejmowali monitorowaniem 55 rodzin, w których wychowywało się łącznie 131 dzieci, w następujących formach:
 - nawiązanie kontaktu z przychodnią i szpitalem, pielęgniarką środowiskową, lekarzem pediatrą,
 - współpraca z psychologiem, terapeutą,
 - kontakt z asystentem rodziny,
 - kontakt z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
 - kontakt z przedszkolem,
 - wgląd do książeczki zdrowia lub innej dokumentacji medycznej dotyczącej leczenia dziecka, np. wypis ze szpitala,
 - sprawdzanie terminów wizyt u lekarza POZ i specjalistów,
 - monitoring w środowisku domowym, w celu oceny, czy dziecko ma zapewnioną odpowiednią żywność w związku z zaleconą dietą, leki w przypadku choroby oraz oględziny dziecka pod kątem stanu higieny, zranień, siniaków, otarć, ogólnego stanu zdrowia,
 - kontakt z placówką opiekuńczo-wychowawczą;
- obejmowali opieką:
 - 286 rodzin uwikłanych w problemy uzależnień, z czego w 131 zdiagnozowano chorobę alkoholową,
 - 66 rodzin z dziećmi ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, objętych monitorowaniem i motywowanych do podjęcia terapii przez rodziców,
 - 165 rodzin uwikłanych w problem przemocy,

- 106 rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, wymagającymi wsparcia asystenta rodziny,
- 167 rodzin niepełnych,
- 323 rodziny z zadłużeniem czynszowym,
- 757 rodzin (394 dzieci w tych rodzinach) korzystających z żywności w ramach Banku Żywności,
- 15 rodzin (40 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, których przyczyną przyznania była przemoc w rodzinie,
- 125 rodzin (168 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, których przyczyną przyznania był alkoholizm lub narkomania;
 - obejmowali opieką 377 rodzin z dziećmi do ukończenia 17 roku życia, w których dominującą (jedną, wiodącą) przyczyną kryzysu w rodzinie były:
 - bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 109 rodzin,
 - pozostawianie opiekunów bez pracy – 70 rodzin,
 - przemoc w rodzinie – 51 rodzin,
 - potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność – 45 rodzin,
 - niepełnosprawność dzieci – 36 rodzin,
 - niepełnosprawność opiekunów – 15 rodzin,
 - alkoholizm – 27 rodzin,
 - narkomania – 5 rodzin,
 - długotrwała lub ciężka choroba – 12 rodzin,
 - zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa – 1 rodzina,
 - trudności w integracji cudzoziemców – 1 rodzina,
 - inne – 5 rodzin.

Szczególnym nadzorem obejmowane są rodziny z dziećmi wskazane, jako zagrożone przemocą oraz demoralizacją nieletnich. Środowiska te pracownicy socjalni w asyście funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji monitorują dodatkowo w ramach popołudniowych wizyt patronażowych, realizowanych w godzinach od 15.30 do 17.00, od poniedziałku do czwartku:

- zrealizowano 299,5 godzin wizyt patronażowych,
- patronażem popołudniowym objęte były 43 środowiska.

Prowadząc rozeznanie i diagnozując sytuację rodzin będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownicy socjalni stale współpracują z asystentami rodziny, psychologiem Ośrodka oraz innymi podmiotami z terenu miasta, realizującymi swoje zadania statutowe wobec tych rodzin, w szczególności ze szkołami, przedszkolami, Komendą Powiatową Policji, kuratorami. Pracownicy socjalni sporządzili 46 powiadomień do Sądu o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród 184 podopiecznych świdnickich placówek wsparcia dziennego, jako środowiska zagrożone i dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 43 rodziny.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród podopiecznych miejskich placówek oświatowych, jako środowiska zagrożone lub dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 71 rodziny, w tym 9 wśród podopiecznych przedszkoli i 62 szkół podstawowych. W 21 przypadkach szkoły sporządziły powiadomienie do Sądu o potrzebie wglądu w sytuację rodziny z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

2.2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodziny.

W celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał świadczenia pieniężne przyznawane na podstawie obowiązujących przepisów, w szczególności ustawy: o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, m.in.:

- zasiłek z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – 61 rodzin (280 osób w tych rodzinach),
- zasiłek z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza rodzinom niepełnym lub wielodzietnym – 199 rodzin (620 osób w tych rodzinach),
- zasiłek rodzinny – 1.962 osoby,
- dodatek z tytułu urodzenia dziecka – 131 osób,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 64 osoby,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 152 osoby,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 318 osób,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia – 317 osób,
- świadczenie rodzicielskie – 97 osób,
- świadczenie wychowawcze – 3.240 rodzin, 4.503 dzieci, na które przyznano świadczenie,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 323 osoby.

Świdnickie rodziny wielodzietne, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci, mogą uczestniczyć w programie polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny:

- do programu przystąpiło 101 partnerów – samorządowych jednostek organizacyjnych i firm prowadzących działalność gospodarczą, które wprowadziły zniżkowe i promocyjne opłaty dla osób posiadających Kartę, w tym 1 w 2018 r.
- wydano łącznie 1.171 kart – 234 rodzinom, w tym 436 dla rodziców/opiekunów i 738 dla dzieci.

Od początku realizacji Programu, tj. od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiło do niego 459 świdnickich rodzin, w tym 44 rodziny wielodzietne po raz pierwszy dołączyły do programu w 2018 r.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego:

- do programu przystąpiło ponad 1.000 firm i instytucji z całej Polski, realizujących ofertę w ponad 10.000 miejsc,
- karty wydano łącznie 380 świdnickim rodzinom, dla 1.930 osób w tych rodzinach, w tym 709 rodziców/opiekunów i 1.212 dzieci,
- w 2018 r. do programu dołączyło 50 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 258, w tym 102 rodziców/opiekunów oraz 156 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w ramach pomocy osobom i rodzinom o niskich dochodach udzielił wsparcia w formie:

- dodatku mieszkaniowego – 585 osób,
- umorzenia zaległości czynszowych i innych opłat związanych z umową najmu lokalu, w zamian za pracę w ramach wolontariatu – 10 osób.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.3. Aktywizacja społeczna i zawodowa rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2017-2019 realizuje projekt „Uwierz we własne siły” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna Integracja Poddziałanie 9.1.4 Aktywna integracja – ZIT AW. Projekt realizowany jest w celu aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej uczestników, mieszkańców Gminy Miasto Świdnica zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia.

I edycja programu realizowana była w okresie od września 2017 r. do maja 2018 r. II edycja rozpoczęła się we wrześniu 2018 r. Celem głównym projektu „Uwierz we własne siły” jest aktywna integracja mieszkańców Gminy Miasto Świdnica zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. Jego uczestnikami są osoby od wielu lat, z różnych przyczyn, korzystające z pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach, nieodpowiadających potrzebom rynku pracy, które doznały wielokrotnego wykluczenia. Projekt zakłada udział łącznie 20 osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, zakwalifikowanych do III profilu bezrobotnych, 10 osób dla których ustalono II profil pomocy oraz co najmniej 20 osób z ich najbliższego otoczenia. Dla uczestników przewidziano kompleksowe i indywidualne formy wsparcia w ramach ścieżki reintegracji, uwzględniające ich indywidualne potrzeby i możliwości. Obejmują one interdyscyplinarne wsparcie, motywowanie do aktywności własnej oraz zapewnienie udziału w warsztatach, spotkaniach i innych formach edukujących w kierunku zwiększenia skuteczności i samodzielności społeczno-zawodowej.

W ramach projektu każdy z uczestników objęty został:

- dogłębną diagnozą funkcjonalności-dysfunkcjonalności, na podstawie której opracowano konceptualizację obszarów problemowych,
- warsztatami:
 - trening umiejętności społecznych – zdrowa i ekonomiczna kuchnia, praktyczna nauka kalkulacji posiłku i jego przygotowanie,
 - trening umiejętności społecznych – zarządzanie budżetem domowym, w tym edukacja w zakresie segregacji śmieci, gospodarnego zarządzania budżetem domowym z uwzględnieniem konieczności wywiązywania się ze zobowiązań finansowych i dokonywania systematycznych opłat (w tym za media, czynsz),
 - treningi kompetencji społecznych, w celu podniesienia, nabycia, przywrócenia lub wzmocnienia kompetencji społecznych i poczucia własnej wartości, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej: Samokontrola; Kreatywne myślenie; Podstawy zachowań asertywnych,
 - trening kompetencji – pielęgnacja i opieka nad osobami zależnymi w rodzinie, w dwóch zagadnieniach: dzieci lub osoby niepełnosprawne lub/i w wieku senioralnym, w zależności od potrzeb i możliwości uczestników,
- szkoleniem podnoszącym umiejętności i kompetencje zawodowe i społeczne, w zakresie indywidualnie dobranej oferty edukacyjnej przygotowującej do zawodu, zgodnie z zainteresowaniami, predyspozycjami uczestników oraz zapotrzebowaniem na rynku pracy,
- wsparciem w ramach spotkań grupowych i działań aktywizujących społecznie, również w sferze kulturalnej,
- indywidualnymi spotkaniami, terapią psychologiczną, rodzinną, psychospołeczną z psychologiem, psychiatrą, terapeutą uzależnień, terapeutą rodzinnym oraz coachem wspierającym pracowników socjalnych w opracowaniu i realizacji ścieżki reintegracji dla uczestników.

W ramach porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdnicy o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) w okresie październik-listopad 2018 r., dla 10 uczestników z ustalonym III profilem pomocy zrealizowano:

- prace społecznie użyteczne w miejskich jednostkach: placówkach oświatowych, jednostkach pomocy społecznej, ośrodka sportu i rekreacji, w wymiarze 10 godz. tygodniowo, po 40 godz. w miesiącu – łącznie w wymiarze 80 godz.
- zajęcia grupowe, w formie grupy wsparcia, warsztatów, treningu kompetencji społecznych,
- konsultacje i terapię indywidualną.

2.4. Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie, w tym zapewnienie miejsc schronienia.

Wobec rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy postępowanie prowadzą grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Pomocą grup roboczych objętych było:

- 214 rodzin, w których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” – 632 osoby, w tym 142 procedury uruchomiono w 2018 r. W rodzinach tych było:
 - 225 kobiet, w tym 11 niepełnosprawnych i 34 w wieku senioralnym,
 - 222 mężczyzn, w tym 5 niepełnosprawnych i 23 w wieku senioralnym,
 - 187 dzieci, w tym 3 niepełnosprawnych;
- 270 osób doznających przemocy w rodzinie:
 - 60 dzieci w wieku do 18 lat, w tym 1 z problemem uzależnień;
- 212 osób stosujących przemoc w rodzinie:
 - 1 dziecko w wieku do 18 lat.

W wyniku działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- sporządzono 169 formularzy „Niebieska Karta-C”, wypełnianych z osobą doznającą przemocy,
- sporządzono 66 formularzy „Niebieska Karta-D”, wypełnianych w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie skorzystały z poradnictwa:

- psychologicznego – 315 osób,
- prawnego – 110 osób,
- socjalnego – 447 osób,
- zawodowego i rodzinnego – 126 osób;

W 2018 r. zakończono 154 procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 134 na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 20 w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, 10 dzieci (4 chłopców, 6 dziewczynek) zostało odebranych z rodziny z powodu bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w tym:

- 9 dzieci umieszczono u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej,
- 1 dziecko umieszczono w rodzinie zastępczej.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Na zlecenie Gminy Miasto Świdnica zadanie pn. „Prowadzenie hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie”, w zakresie zapewnienia schronienia i wsparcia osobom doznającym przemocy, realizowała Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w tym:

- udzielono schronienia 14 osobom, w tym 6 dorosłym i 8 dzieciom,
- 3.079 osobodni,
- udzielono pomocy w formie: noclegu zapewniającego bezpieczeństwo, wyżywienia (okresowo), wsparcia pedagogicznego, rozmów wspierających i motywujących do rozwiązywania problemów.

źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniono schronienie 10 osobom, w tym 4 dorosłym i 6 dzieciom, będącym ofiarami przemocy w rodzinie.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

2.5. Zapewnienie dostępu do lokali socjalnych i komunalnych rodzin zagrożonych eksmisją.

W 2018 r. z zasobów Gminy Miasto Świdnicy:

- 24 rodziny (66 osób w tych rodzinach) otrzymały przydział lokalu socjalnego,
- 30 rodzin (72 osoby w tych rodzinach) otrzymały przydział lokalu komunalnego.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.6. Dożywianie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w realizacji rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – łącznie obejmował 492 osoby korzystające z posiłków w formie pełnego obiadu (383 rodziny, 748 osób w tych rodzinach), w tym:

- 70 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
- 159 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- 263 osób dorosłych.

Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego. Mimo spełnienia kryterium, z dożywiania w ramach programu nie korzystało 13 osób dorosłych, z powodu niechęci do tej formy pomocy.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.7. Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność według następujących zasad:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2018 r. w pieczy zastępczej przebywało 98 dzieci ze Świdnicy, z czego 24 dzieci umieszczono w 2018 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 2 dzieci, w tym 0 umieszczonych w 2018 r.
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 11 dzieci, w tym 8 umieszczonych w 2018 r.
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 21 dzieci, w tym 6 umieszczonych w 2018r.
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 13 dzieci, w tym 3 umieszczonych w 2018 r.

- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 40 dzieci, w tym 16 umieszczonych w 2018 r.
- w rodzinnym domu dziecka przebywało 9 dzieci, w tym 2 umieszczonych w 2018 r.

W 2018 r. ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydatковано na pobyt dzieci w pieczy zastępczej łącznie 620.000,00 zł, w tym 384.187,00 zł za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i 235.813,00 zł za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.8. Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Łącznie zrealizowano 394 godziny konsultacji, w tym udzielono:

- 316 konsultacji osobom dorosłym,
- 78 konsultacji dzieciom,
- 213 porad osobom dorosłym korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 18 osobom niepełnosprawnym,
- 103 porady osobom dorosłym korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych, w tym 13 osobom niepełnosprawnym,
- 78 porad dzieciom korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 12 dzieciom niepełnosprawnym.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	166	143	23
problemy wychowawcze	110	77	33
współuzależnienie	21	21	-
uzależnienie	5	5	-
przemoc domowa	27	27	-
niepełnosprawność	11	7	4
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania i inne	179	120	59
bezrobocie	52	52	-
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	103	103	-

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

W ramach pracy na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 315 osobom, a z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystało 110 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała zadanie pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, w ramach którego udzielono poradnictwa:

- psychologicznego – 82 godz. dla 71 osób, w zakresie problemów wychowawczych, uzależnień, współzależnienia, przemocy domowej,
- pedagogicznego – 76 godz. dla 3 osób, w ramach terapii długoterminowej,
- duszpasterza i w ramach telefonu zaufania – 102 godz., 30 porad,
- Doradcy Życia Rodzinnego – 82 godz. dla 41 par (82 osoby),
- logopedycznego – 60 godz. dla 5 dzieci w ramach terapii długoterminowej,
- prawnego – 76 godz. dla 32 osób, w zakresie problemów wychowawczych, uzależnień, współzależnienia, przemocy domowej oraz spraw związanych ze spadkiem.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

- interwencji kryzysowej – łącznie 73 porady dla 28 osób, w tym 25 porad dla 7 dzieci i młodzieży, z powodu:
 - przemocy domowej – 33 porady dla 8 osób, w tym 9 porad dla 2 dzieci i młodzieży,
 - problemów wychowawczych – 4 porady dla 2 osób, w tym 2 porady dla 1 dziecka,
 - zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 19 porad dla 5 osób, w tym 14 porad dla 4 dzieci i młodzieży,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 9 porad dla 1 osoby,
 - problemów około rozwodowych, władzy rodzicielskiej – 8 porad dla 12 osób;
- pomocy psychologicznej – łącznie 290 porad dla 127 osób, w tym 49 porad dla 19 dzieci i młodzieży, w tym z powodu:
 - problemów wychowawczych – 43 porady dla 27 osób,
 - uzależnień/współzależnienia – 3 porady dla 5 osób,
 - problemów emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 122 porady dla 46 osób, w tym 49 porad dla 19 dzieci i młodzieży,
 - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 49 porad dla 18 osób,
 - przemocy w rodzinie – 10 porad dla 3 osób,
 - problemów związanych z niepełnosprawnością – 14 porad dla 2 osób,
 - terapii psychologicznej – 49 porad dla 24 osób;
- pomocy prawnej – łącznie 99 porad dla 87 osób, w tym z powodu:
 - przemocy domowej – 9 porad dla 7 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Prokuratura Rejonowa w Świdnicy udzieliła 5 osobom nieodpłatnie poradnictwa prawnego:

- w godzinach urzędowania jednostki,
- w ramach akcji „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

źródło: Prokuratura Rejonowa

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, jest na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidniaca.pl. O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie

problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczana jest informacja:

- na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidniaca.pl,
- na stronie Urzędu Miejskiego: www.um.swidnica.pl,
- w lokalnych mediach.

Cel szczegółowy 3.

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.

3.1. Prowadzenie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Urząd Miejski w Świdnicy, w ramach działań integracyjnych i edukacyjno-informacyjnych w obszarze zapobiegania uzależnieniom i przemocy oraz kształtowania właściwych postaw rodzicielskich, zrealizował w 2018 r.:

- warsztaty przeprowadzone przez GENESIS Hubert Olchawa z Laskowa, pn. „By nie nienawidzić w sieci”.

Warsztaty zakresem objęły takie tematy jak: uświadomienie uczestników na temat zachowań agresywnych w Internecie, wytworzenie poczucia, iż hejtując ranimy osobę, w którą hejt jest wymierzony, zobrazowanie złożoności uczuć z jakimi walczy osoba doświadczająca hejtu, pokazanie strategii radzenia sobie z hejterami oraz rozszerzenie wiedzy z zakresu pozytywnych integracji interpersonalnych. Odbyły się w dniach od 23 marca do 13 kwietnia 2018 r., w łącznym wymiarze 38 godz. dydaktycznych (19 spotkań po dwie godziny);

- w ramach współpracy ze Świdnickim Ośrodkiem Kultury, koncerty podczas imprezy „ROCK przeciw AIDS”, które odbyły się 30 listopada 2018 r.;

- w ramach współpracy ze Świdnickim Ośrodkiem Kultury, spektakle profilaktyczne pt. „Dopalacze. Siedem stopni donikąd”.

Przeprowadzone zostały przez Teatr Kamienica z Warszawy, 15 października 2018 r. Udział w nich wzięło ok. 390 uczniów klas III oddziałów gimnazjalnych;

- prelekcję w tematyce dopalaczy skierowaną do młodzieży klas III oddziałów gimnazjalnych.

Specjalista z zakresu m.in. psychoterapii uzależnień, Pani Dorota Werner przeprowadziła z młodzieżą ok. 30 minutową dyskusję w tematyce dopalaczy. Odbyła się ona 15 października 2018 r. Udział wzięło ok. 390 uczniów;

- autorski spektakl pn. „To nie żarty, czyli ostrożność nigdy nie zawadzi”.

Zrealizowany 5 czerwca 2018 r., w dwóch edycjach przez Panów Wiesława Cichego oraz Dariusza Skowrońskiego. Udział wzięło 632 uczniów III klas publicznych szkół podstawowych;

- „Filmoterapię”, współorganizowaną ze Świdnickim Ośrodkiem Kultury.

Impreza odbyła się w dniach 18-22 kwietnia 2018 r. w ramach 11. Międzynarodowego Festiwalu Filmu Dokumentalnego „Okiem Młodych” w Świdnicy. W prezentowanych filmach poruszana była problematyka m.in. z zakresu uzależnień, wykluczenia społecznego, samotności i innych problemów, które mogą stanowić zagrożenie dla bezpiecznego funkcjonowania młodzieży i osób starszych. W trakcie Festiwalu miał miejsce wykład Tomasza Bilickiego, pedagoga i terapeuty o wieloletnim doświadczeniu, w którego centrum zainteresowań znajduje się problematyka profilaktyki uzależnień młodzieży oraz profilaktyka zachowań ryzykownych w szkole;

- projekt „Lato na podwórku”, we współpracy z Fundacją Ładne Historie.

Projekt realizowany był w okresie wakacyjnym, tj. lipiec- sierpień 2018 r., adresowany do dzieci i młodzieży ze środowisk zamieszkujących na obszarach zdiagnozowanych jako obszary zagrożone wykluczeniem społecznym. Realizowany w formie zajęć profilaktyczno-

edukacyjnych, z wykorzystaniem animatorów, jako alternatywa spędzania wolnego czasu. Udział we wszystkich zajęciach wzięło łącznie 326 uczestników.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Świdnickie, miejskie przedszkola i szkoły podstawowe realizują działania informacyjne i edukacyjne dla dzieci, młodzieży i ich rodziców, w ramach działalności programowej oraz innych przedsięwzięć profilaktyczno-edukacyjnych, m.in. w formie:

- spotkań edukacyjnych z policjantem, psychologiem, pedagogiem, terapeutą uzależnień,
- zajęć wychowawczych z wychowawcą klasy, innymi nauczycielami i specjalistami, m.in.: Szacunek – każdy na niego zasługuje, ponieważ...; Wiara, nadzieja, miłość – przepis na dobre życie; Każdy jest inny i wyjątkowy – tolerancja; Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji i budowania poczucia własnej wartości
- ulotek i broszur,
- wewnętrznych programów w zakresie poszerzania wiedzy w zakresie problematyki uzależnień i przemocy, m.in.: Bieg po zdrowie; Czym jest stres i jak go opanować; Trzymaj formę; Narkotyki i dopalacze – czy naprawdę warto; Wiem, co robię; Czyste powietrze wokół nas; Spójrz inaczej; Tak, czy Nie; Saper, czyli jak rozminować agresję; akcja „Stop agresji w ramach Międzynarodowego Dnia Dzieci Będących Ofiarami Agresji; Przemocy-STOP; Bezpieczne dziecko jest świadome zagrożeń i potrafi na nie reagować,
- artykułów w gazetkach i na tablicach informacyjnych w placówkach.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

3.2. Dożywianie dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje dożywianie w ramach wieloletniego programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, poprzez finansowanie posiłków. W 2018 r.:

- programem objęte były łącznie 492 osoby, które korzystały z posiłków, w formie pełnego obiadu,
- dożywianie prowadzono w ramach 9 punktów żywieniowych w mieście,
- dożywianie prowadziło 19 placówek, w tym:
 - 9 szkół,
 - 7 przedszkoli,
 - 1 żłobek,
 - 2 inne placówki,
- łącznie wydano 70.543 posiłki, w tym:
 - 8.415 dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
 - 18.724 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
 - 43.404 pozostałym osobom,
- średni koszt jednego posiłku pokrywanego w ramach programu wynosił 5,38 zł.

Wsparcia w ramach programu udziela się w szczególności dzieciom korzystającym z posiłków w żłobkach, przedszkolach i szkołach, do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, w szczególności samotnym, w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym.

W przypadku dzieci spożywających posiłki w szkołach, szczególny nacisk kładzie się na to, by dzieci spożywały posiłki na terenie placówki. Przyjęto zasadę, że rodzice nie pobierają posiłków na wynos, poza wyjątkowymi sytuacjami. Daje to pewność, że pomoc w postaci dożywiania jest realizowana zgodnie z przeznaczeniem. Pracownicy socjalni i pedagodzy szkolni podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci i uczniów szkół, w szczególności z rodzin wieloprotymowych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Z zajęć w placówkach wsparcia dziennego w 2018 r. skorzystało łącznie 200 dzieci i młodzieży. Przeciętnie w ciągu roku w placówkach umieszczonych było 157 podopiecznych. Wszystkie placówki zapewniały podopiecznym posiłek:

- 3 placówki w formie ciepłego obiadu i podwieczorku,
- 1 placówka w postaci drobnych posiłków ciepłych lub zimnych przygotowywanych na miejscu w placówce,
- 1 placówka w postaci dostarczanych kanapek, owoców lub jogurtu.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.3. Organizowanie miejsc opieki i wychowania dla dzieci i młodzieży, w tym placówek socjoterapeutycznych.

Wsparcie w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewniają placówki wsparcia dziennego. Prowadzone są w formie środowiskowych świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży. Ich podstawowym zadaniem jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując pozalekcyjne zajęcia sportowe i twórcze o różnym charakterze. Zajęcia prowadzone są w dni robocze w godzinach popołudniowych. Podczas ferii i wakacji placówki organizują podopiecznym czas wolny.

Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Przyjęcie odbywa się według procedury weryfikacji dzieci deklarujących zamiar uczęszczania do placówek wsparcia dziennego dotowanych przez Gminę Miasto Świdnica. W pierwszej kolejności placówka przekazuje do Ośrodka informację o rodzinie, która zgłosiła dziecko do placówki, wraz z przedstawieniem sytuacji rodziny uzasadniającej konieczność udzielenia tego rodzaju wsparcia. Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w rodzinie, by ustalić, czy rodzinie powinna być udzielona pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Wniosek pracownika socjalnego o podjęcie pracy z rodziną w formie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka zatwierdza Dyrektor Ośrodka. Praca z rodziną w tym zakresie odbywa się w oparciu o przygotowywany plan pracy, przy stałej współpracy z placówką wsparcia dziennego.

Z zajęć w placówkach wsparcia dziennego w 2018 r. skorzystało łącznie 200 dzieci i młodzieży. Przeciętnie w ciągu roku w placówkach umieszczonych było 157 podopiecznych. Wszystkie placówki zapewniały podopiecznym posiłek.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.4. Wsparcie materialne dzieci i młodzieży w postaci stypendiów w celu zapewnienia realizacji potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.

W celu zabezpieczenia realizacji potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił świadczenia pieniężne:

- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 228 osób,
- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 1.396 osób,
- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 11 osób,
- świadczenie „Dobry start” – 3.913 rodzin, 5.194 dzieci, na które przyznano świadczenie,

- zasiłek szkolny – 54 uczniów,
 - stypendium szkolne – 463 uczniów.
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.5. Zapewnienie bezpłatnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

W 2018 r. 10 dzieci z rodzin będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymało karty kolonijne, uprawniające do skorzystania z nieodpłatnego wypoczynku letniego, realizowanego przez Kuratorium Oświaty we Wrocławiu. 9 dzieci skorzystało z tej formy pomocy.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Gmina Miasto Świdnica zorganizowała dla dzieci i młodzieży V edycję projektu dydaktyczno-wychowawczego „Miasto Dzieci”. Przedsięwzięcie realizowane było na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, skierowane do dzieci w wieku 6-12 lat ze szkół z Miasta Świdnicy i Gminy Wiejskiej Świdnica oraz świetlic środowiskowych i domów dziecka:

- 2 turnusy 4-dniowe, przez 6-8 godzin dziennie, dla około 900 uczestników,
- cel opiekuńczo-wychowawczy – organizacja dzieciom, które nie mają możliwości skorzystania ze zorganizowanego wypoczynku, ciekawych wakacji,
- cel edukacyjny – rozwój u dzieci kompetencji przedsiębiorczości, poprzez pokazanie specyfiki różnych zawodów, różnych możliwości zatrudnienia i pomoc w odnalezieniu zajęcia, które je najbardziej zainteresuje,
- dzieci poznały sposób działania miasta, realizowały działania, jakie wykonują władze i urzędy, uczyły się planowania wydatków, organizacji czasu i pracy w grupie, za pracę dzieci otrzymywały wynagrodzenie w walucie obowiązującej w Mieście Dzieci, za które mogły zrobić zakupy w sklepie Miasta Dzieci lub złożyć w banku Miasta Dzieci.

3.6. Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla dzieci i młodzieży (psycholog, pedagog, terapeuta rodzinny).

Miejskie szkoły podstawowe zapewniają uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad			
		łącznie	uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie	3.679	2.587	1.579	815	749
w tym w zakresie:					
problemów wychowawczych	2.446	1.834	1.039	533	584
uzależnień	94	78	28	35	17
współuzależnienia	99	65	23	32	13
przemocy domowej	138	116	39	52	31
inne, m.in.: interwencja kryzysowa, przemoc seksualna, radzenie sobie ze stresem, agresja	903	494	450	163	123

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia dzieciom i młodzieży ze Świdnicy wsparcie specjalistyczne: psychologiczne i terapeutyczne w siedzibie Ośrodka przy

ul. Franciszkańskiej 7. Realizacja pomocy wymaga wyrażenia zgody przez rodziców/opiekunów dziecka oraz akceptacji Dyrektora Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 4.

Wspieranie działalności podmiotów realizujących zadania na rzecz rodziny.

4.1. Zapewnienie warunków do podnoszenia kwalifikacji pracowników zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2018 r. przeprowadził działania edukacyjne podnoszące poziom wiedzy i doskonalące umiejętności dla pracowników Ośrodka oraz innych osób zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny:

- szkolenie „Dziecko jako ofiara przemocy” w zakresie postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka dla pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy, poprowadzone przez Jacka Popów, trenera, pedagoga resocjalizacyjnego, specjalistę w obszarze pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie;
- dwudniowe warsztaty „Diagnozowanie dziecka wykorzystywanego seksualnie za pomocą obserwacji objawów u dziecka i czynników ryzyka w rodzinie i środowisku”, poprowadzone przez dr Agnieszkę Widerę-Wysoczańską, psychologa, psychoterapeutę, superwizora, specjalistę w zakresie terapii dziecka wykorzystywanego seksualnie. Przedmiotem warsztatów były m.in. tematy: czynniki ryzyka w rodzinie i środowisku dziecka, dynamika przemocy seksualnej, objawy specyficzne i niespecyficzne u dziecka, mogące świadczyć, że zostało wykorzystane seksualnie – 16 uczestników, w tym asystenci rodziny, pracownicy socjalni, oraz przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego i Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Świdnicy;
- szkolenie „FAS na przestrzeni życia: diagnostyka medyczna i psychologiczna, objawy”, dotyczące spożywania alkoholu przez kobietę w ciąży, poprowadzone przez doktor Małgorzatę Klecką, specjalizującą się w diagnostyce i terapii zaburzeń rozwojowych u dzieci w tym: FAS, ADHD, całościowych zaburzeń rozwojowych, zaburzeń zachowania i innych. W szkoleniu udział wzięli przedstawiciele podmiotów, które na co dzień pracują z rodzinami i dziećmi wymagającymi wsparcia: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, kuratorzy, pedagodzy szkolni – 24 osoby;
- szkolenie „Współpraca asystenta rodziny, pracownika socjalnego oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej”, w zakresie współpracy służb oraz uprawnień pracowników w pracy z rodzinami, w których konieczne jest zabezpieczenie dziecka, w sytuacji bezpośredniego narażenia dziecka na utratę zdrowia lub życia przez opiekunów oraz w zakresie pracy z rodziną, w której dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Szkolenie poprowadził Jacek Popów, trener, pedagog resocjalizacyjny, specjalista w obszarze pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie – 22 uczestników;
- seminarium „Metodyka prowadzenia postępowań i podejmowania czynności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, poprowadzone przez Marka Rusina, Prokuratora Rejonowego w Świdnicy, w zakresie współpracy służb i organów zajmujących się wsparciem rodziny z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz przemocy w szkole, praw i obowiązków pracowników oświaty – 110 uczestników, będących przedstawicielami oświaty, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych z terenu powiatu świdnickiego, zajmujących się tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach w obszarze pracy z rodziną, organizowanych przez podmioty zewnętrzne:

- Interwencja kryzysowa w pracy z dziećmi i młodzieżą – 1 osoba,
- Współpraca międzyinstytucjonalna w ramach pomocy osobom uzależnionym i doznającym przemocy w rodzinie – 1 osoba,
- Rodzina niewydolna wychowawczo – 3 osoby,
- Procedura odebrania dziecka – 1 osoba,
- Tworzenie planu pracy z rodziną – 2 osoby,
- Innowacyjne metody asystentury rodzinnej narzędziem wyrównywania szans rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym – 3 osoby,
- Diagnostowanie oraz postępowania w sytuacji zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych wobec dziecka – 1 osoba,
- Ustawa „Za życiem”, najnowsze zmiany, omówienie i interpretacja – 2 osoby,
- Prawo w praktyce, procedura odebrania dziecka z rodziny – 1 osoba,
- Wokół zdrowia psychicznego – porozmawiajmy o zdrowiu psychicznym dzieci, młodzieży i dorosłych – 5 osób,
- Opieka wychnienia dla opiekunów osób zależnych w perspektywie rozwiązań krajowych i zagranicznych – 1 osoba.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyli w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności:

- Komunikacja wolna od przemocy – 3 osoby,
- konferencja naukowa Więzy, które chronią. Bezpieczeństwo i zmiana – 4 osoby,
- Wczesne wykrywanie i rozpoznawanie syndromu dziecka krzywdzonego – 2 osoby,
- Diagnostowanie dzieci krzywdzonych seksualnie – 1 osoba,
- seminarium Razem bez przemocy – 2 osoby,
- Dziecko jako ofiara przemocy-diagnoza i formy pomocy – 2 osoby,
- Sposoby radzenia z zachowaniami agresywnymi wśród rodziców, dzieci i młodzieży – 1 osoba.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy systematycznie uczestniczą w szkoleniach mających na celu poszerzanie wiedzy i umiejętności praktycznych i teoretycznych z zakresu przemocy w rodzinie. W 2018 r. przeprowadzono 6 szkoleń, w których uczestniczyło łącznie 135 funkcjonariuszy.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie wspierania rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji, w ramach rad pedagogicznych, konsultacji indywidualnych wychowawców z pedagogiem i psychologiem szkolnym, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- spotkanie z prawnikiem z biura Rzecznika Praw Dziecka, dotyczące przepisów prawnych i zagadnień w zakresie wykonywania władzy rodzicielskiej – 3 uczestników (SP 1),
- konferencja Sytuacja prawna dzieci z rodzin rozbitych – 3 uczestników (SP 6),
- kurs e-learningowy Fundacji Dajmy Dzieciom Siłę, Symptomy wykorzystywania seksualnego a zachowania seksualne dzieci i młodzieży – 1 uczestnik (SP 6),
- warsztaty Narzędzia pracy tutora i coacha w pracy nauczyciela – 4 uczestników (SP 6),
- Interwencja kryzysowa w szkole (SP 105, SP 315),
- konferencja Granice słów, mowa nienawiści (SP 315),
- Indywidualizacja procesu uczenia się – style uczenia się (SP 105),
- Kompleksowe wspomaganie, mocne i słabe strony oraz kompetencje (SP 105),

- Metody pracy z dzieckiem ze spektrum autyzmu (SP 105),
- Dostosowanie potrzeb edukacyjnych uczniów do ich możliwości (SP 105),
- Innowacyjne metody pracy (SP 105),
- Rozwijanie kompetencji uczniów (SP 105).

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

4.2. Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

W sytuacji, gdy rodzina biologiczna dziecka nie jest w stanie zapewnić mu prawidłowej opieki i wychowania, dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie mu opieki w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W 2018 r. w pieczy zastępczej przebywało 98 dzieci ze Świdnicy, z czego 24 dzieci umieszczono w 2018 r.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Sytuację dzieci z terenu Świdnicy, umieszczonych w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka ocenia organizator rodzinnej pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy. Dokonuje ono okresowej oceny, która ma na celu m.in. ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku oraz ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W 2018 r. odbyły się 54 posiedzenia zespołu ds. oceny sytuacji dziecka, w których brał udział asystent rodziny i pracownik socjalny Ośrodka.

W 2018 r. z 5 rodzin zastępczych, 9 dzieci powróciło do rodziny naturalnej. Z 2 rodzin zastępczych, 3 dzieci umieszczono w pieczy zastępczej.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

4.3. Wypracowanie procedur regulujących postępowanie w pracy z rodziną.

W celu wspierania pracowników realizujących pracę z rodziną oraz monitorowania sytuacji rodzin i dzieci zagrożonych kryzysem, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowują wewnętrzne procedury postępowania w indywidualnych przypadkach do stosowania przez pracowników socjalnych Ośrodka. Praca realizowana jest w oparciu o dotychczas wypracowane procedury dotyczące:

- postępowania w sytuacji potrzeby umieszczenia w hostelu/ośrodku wsparcia osoby/rodziny doznającej przemocy, gdy nie ma innej możliwości odizolowania od sprawcy przemocy,
- motywowania do terapii osoby stosujące przemoc domową,
- zlecenia asystenta rodziny i współpracy z rodziną,
- pracy z rodziną biologiczną w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu umożliwienia jak najszybszego powrotu dziecka do domu rodzinnego.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej